

Рат у Украјини. Дневни извештај. Дан 118

Припремиле Софија Олијник и Маријана Завијска

На путу ка статусу кандидата за ЕУ. Уочи самита Европске уније на којем се гласа за статус Украјине у ЕУ, Украјина усваја кључне документе и реформе које захтева ЕУ. Врховна рада (Парламент Украјине) [подржала](#) је ратификацију Истанбулске конвенције, која је један од услова за доделу Украјини статуса кандидата за чланство у ЕУ. Украјина је тај документ потписала пре 11 година, али је тек сада ратификован. Такође, Скупштина је усвојила Закон „О принципима државне антикорупцијске политике за 2021-2025“. [Закон](#) ће служити као смерница за антикорупцијску стратегију, као и за обезбеђивање напретка у спречавању и борби против корупције, као и за обезбеђење кохерентности и системске природе антикорупцијских активности свих јавних органа и локалних самоуправа Украјине.

У међувремену, премијер Мађарске Виктор Орбан [позвао је](#) на подршку статусу кандидата за чланство у ЕУ уочи самита Европске уније. Уз подршку Украјини и Молдавији, позвао је на додељивање статуса Босни и Херцеговини, као и Грузији.

Све земље чланице ЕУ подржавају давање Украјини статуса кандидата за приступање, [каже](#) потпредседница владе за европске и евроатлантске интеграције Олха Стефанишина.

Спољна политика. Председник Парламентарне скупштине Савета Европе Тини Кокс [позвао је](#) руске власти и Русе да одмах прекину рат против Украјине. У свом уводном излагању на Летњем заседању ПССЕ позвао је на даљу подршку Украјини, а не на навикавање на чињеницу рата, као и на преиспитивање садашњег мултилатералног система у Европи како би се такви ратови спречили у будућности.

Тајван [ће пружити](#) финансијску помоћ за обнову украјинског града Буче. Тајвански министар спољних послова Џозеф Ву обећао је у понедељак донацију од 500.000 долара Бучи како би се помогло у њеној обнови након што је разорена у руској инвазији. Ово је саопштено током онлајн састанка између градоначелника Буче Анатолија Федорука и министра спољних послова Тајвана.

Савет ЕУ [одлучио је](#) да продужи санкције које је ЕУ увела као одговор на незакониту анексију Крима и града Севастопоља од стране Руске Федерације, до 23. јуна 2023. године. Рестриктивне мере обухватају забране које се односе на увоз производа пореклом из незаконито анектираног Крима или Севастопоља у ЕУ, и инфраструктурна или финансијска улагања и туристичке услуге из незаконито припојеног Крима или Севастопоља. Ограничењима ЕУ подлеже и извоз одређене робе и технологија кримским компанијама или за употребу на незаконито анексираном Криму у сектору транспорта, телекомуникација и енергетике, или за испитивање и производњу нафте, гаса и минералних ресурса.

Парламент Украјине [ратификовао је](#) споразум о укидању царина и квота на извоз у Британију. Укидање увозних дажбина и царинских квота за украјинске произвођаче повећаће извоз украјинских пољопривредних производа, који се традиционално испоручују у Велику Британију. То укључује брашно, млечне производе, живину и полупроизводе, парадајз пасту, сокове, шећер и др.

Градови под нападом. Жестоке борбе се воде око Северодоњецка и Лисичанска, будући да руско руководство инсистира на томе да њене трупе до 26. јуна стигну до административних граница Луганске области. У Северодоњецку, Луганска област, борбе са руским освајачима већ се воде у индустријској зони града, а украјински браниоци контролишу само територију фабрике Азот, [каже](#) гувернер Луганске области Серхиј Хајдај.

У Харкову је услед ракетних удара оштећена зграда Харковске државне зооветеринарске академије.

Оружане снаге Украјине [уништите](#) су постројења за бушење „Чорноморнефтегаза“ у Црном мору, стога Русија неће моћи да производи гас у украјинском Црном мору. Руска Федерација је још 2014. године запленила платформе за бушење 100 км од Одесе и 150 км од Крима. Руске снаге су их користиле и за праћење ситуације уз помоћ електронске обавештајне службе.

Руска војска је данас у року од три сата испалила 14 пројектила на југ Украјине. Четири ракете су погодиле Очакив у региону Николајев, а 10 Одеску област. У нападу су оштећене пољопривредне површине у региону и предграђу Очакива, а уништено је и логистичко складиште хране у региону Одеса.

Градови под окупацијом. На окупираној територији Херсонске области [остаје](#) око половине становништва, 450-500 хиљада људи. Конкретно, више од 600 Украјинаца се налази у заточеништву, укључујући активисте и учеснике рата у Донбасу. Заменик премијера Верешчук је у понедељак [позвао](#) цивиле да што пре напусте област Херсон, укључујући и преко окупираног Крима. Разлог томе је смањење жртава у случају ослободилачке офанзиве.

У окупираном граду Бердјанску, регион Запорожја, руски окупатори [организују](#) инсцениране редове у административним услужним центрима како би створили изглед велике потражње за руским пасошима. Према извештајима обавештајних служби, грађани који не пристану да стану у ред упућују се на јавне радове. Све у свему, украјински отпор ће вероватно имати административне последице на напоре Русије да масовно покрене процесе за стицање руског држављанства на окупираним територијама, [извештава](#) ИСВ.

Особље у домену просвете [одбија](#) да сарађује у окупираним градовима у региону Запорожја. У Мелитополју је 90% од 2.700 запослених у локалном просветном одељењу одбило да сарађује са Русима. 10% запослених који су пристали на сарадњу су углавном технички радници, посебно домари. У Бердјанску је мање од 50 наставника међу скоро 1.000 запослених у школи пристало на сарадњу.

Украјински центар отпора [саопштава](#) да је масовни отпор на окупираним територијама осујетио планове да се Руси 'добровољно' придруже регионима. Према новим плановима, Руси имају за циљ да постепено мењају војну у тзв. цивилну управу. Међутим, због противљења и отпора локалног становништва, рок је умерен за јесен.

Људска права. Русија незаконито држи у заточеништву више од 1.500 цивила Украјинаца, [каже](#) Ирина Верешчук, министарка за реинтеграцију привремено окупираних територија. Министарка указује на потешкоће у ослобађању цивила из заточеништва, јер по међународном праву цивили немају статус под којим се могу размењивати. Ипак, током 14 рунди размене ратних заробљеника размењена су 103 цивила. Верешчук је рекла и да је, према украјинским обавештајним подацима, 1,2 милиона људи депортовано у Русију. Поред тога, 240.000 депортованих су деца, а 2.161 сирочад која је незаконито одведена.

[Идентификовани су](#) додатни докази о ратним злочинима и кршењу људских права. ВостокСОС и ДРА су дефинисали препоруке на основу доказа о руским злочинима почињеним у Украјини током руске инвазије на Кијевску, Черниговску и Сумску област. На пример, између 4. и 30. марта 2022, школа Количивка јужно од Чернигова је редовно гранатирана из оближњег окупираног села Иванивка, док се 150 цивила склањало у подруму школе. Руско гранатирање је погађало и медицинске установе, као што је био случај болнице у Тростјанцу током окупације. 4. оклопна Кантемировска дивизија поставила је контролни пункт који је изоловао болницу од града. Пацијенти и медицинско особље, око 60 људи, нису могли да оду, а рањени и болесни су били онемогућени да јој приступе. Руска војска је железничку станицу у Тростјанцу користила као штаб и место притвора. Управница станице, Олга Трипилска, показала је тиму собу у подруму са вишеструким траговима крви на зиду.

Сигурност хране. Блокирање извоза милиона тона украјинског жита је ратни злочин. Високи представник ЕУ за спољну политику и безбедност Жозеп Борел [рекао је то](#) на састанку министара спољних послова ЕУ у Луксембургу. Он је оптужио Русију да активира „глад народа“, позивајући на то да се Москва „позове на одговорност“ за своје поступке.

Немачка железница [планира](#) да помогне у извозу жита из Украјине. Амбасадорка Савезне Републике Немачке у Украјини Анка Фелдхузен рекла је да се релевантни пробни радови очекују у јулу 2022. Извоз жита из Украјине преко луке Одеса је сада немогућ, а развијају се различита решења за извоз преко украјинско-пољске границе. У међувремену, немачки министар спољних послова и министар за храну и пољопривреду [одржаће](#) 24. јуна у Берлину конференцију о безбедности хране, на којој ће бити рећи и о питању извоза житарица из Украјине.

Енергетска сигурност. Словачка разматра обнову цевовода Дружба како би снабдевала Украјину горивом, [пише](#) Еуроактив. То би потенцијално могло да јој омогући да обезбеди Украјину горивом и да превазиђе несташнице због оштећених постројења рафинерије нафте руским ракетама. Нафтовод Дружба, којим руска нафта тече у земљу, могао би бити претворен у цевовод за испоруку горива у ратом разорену Украјину, најавио је словачки министар економије Рихард Сулик.

Здравствена сигурност. Прва дама Олена Зеленска [покренула](#) је оснивање Националног програма менталног здравља и психосоцијалне подршке. Иницијатива настоји да Украјинцима и Украјинкама погођеним агесијом пружи пун и ефикасан приступ психолошкој помоћи. Програмом је посебно предвиђено спровођење стручне ревизије уз ангажовање експерата СЗО, на основу које ће се израдити модел система помоћи; израда поступног плана за имплементацију модела; изградња система обуке, сертификације; праћење квалитета обуке психолога, психотерапеута, психолога који раде у систему већине министарства итд. Кабинет министара Украјине је успоставио Међуресорни координациони савет за успостављање сарадње између министарстава која се баве социјалним и борачким питањима, агенција за спровођење закона. Свака од њих ће учествовати са својим ресурсима за психолошку помоћ, међусекторска сарадња ће помоћи у међусобном јачању.

Присилна миграција. Прилив украјинских избеглица у Европску унију могао би постепено да ублажи недостатак радне снаге у евро зони јер ће се неки од оних који беже од рата вероватно трајно настанити, [каже](#) Европска централна банка. Удео украјинских избеглица који остају у еврозони у средњем року ће зависити од трајања и тежине

рата. Што је рат дуже или интензивнији, број избеглица ће расти. Први таласи избеглица обухватили су старце, децу и радно способне жене. Међутим, очекује се да ће будући таласи обухватити и радно способне мушкарце након укидања ванредног стања, постепено повећавајући проценат избеглица које су радно способне.

Санкције. Естонија је [увела](#) ограничења на извоз робе у Русију и од 10. јула ће применити забрану извоза у Русију која укључује стратешку робу која се може користити за војне операције, као што су беспилотне летелице или термалне камере. Забрана ће утицати на луксузну робу - торбе, ципеле, електронику и друге предмете који коштају више од 750 евра.

Русија је изазвала забринутост у Бриселу након што је запретила да ће узвратити због забране Литваније на транзит појединих врста робе преко њене територије у руску ексклаву на Балтичком мору, Калињинград, [пренеси](#) Ројтерс. Прошле недеље је Вилњус забранио транзит робе која је под санкцијама Европске уније преко територије Литваније до и из Калињинграда, позивајући се на правила ЕУ о санкцијама. Жозеп Борел, шеф спољне политике ЕУ, каже да је Литванија само спроводила режим санкција блока. Међутим, имајући у виду ризик од одмазде, он је нагласио да ће се проверавати да ли се поштују сва правила. Ипак, руско министарство спољних послова [позваће](#) у уторак амбасадора Европске уније у Москви Маркуса Едерера због литванске забране транзита робе под санкцијама ЕУ преко Калињинграда, рекао је у понедељак гувернер Калињинграда.

Животна средина. Парламент Украјине [усвојио](#) је закон Бр.2207-1-д „О управљању отпадом“. Усвајање закона представљало је важан корак ка усаглашености украјинског законодавства са ЕУ. Предлог закона ће омогућити увођење европске хијерархије управљања отпадом, организацију планирања система управљања отпадом на националном, регионалном и локалном нивоу, затварање старих депонија и довођење преосталих на европске стандарде, стварање услова за изградњу модерне инфраструктуре за рециклажу отпада у Украјини по европским правилима и отворене границе за инвеститоре итд.

Финансије. Украјина је постала [посматрач](#) у Европском блокчејн партнерству (ЕБП), иницијативи за развој стратегије ЕУ о блокчејну и изградњу блокчејн инфраструктуре за јавне услуге. Статус посматрача је корак ка пуноправном чланству, за шта су лобирали украјински званичници и чланови крипто заједнице.

Приче из рата. Након почетка рата у пуном обиму, Олха Лениук, копирајтерка из Западне Украјине, опростила се од свог мужа, који се регрутовао у локалне одбрамбене снаге, и почела да волонтира – плете маскирне мреже и бори се на сајбер фронту. Она то чини да би Украјина остала слободна и демократска земља. Прочитајте о томе зашто Олха мисли да је слобода суштинско питање, колико и дисање, у следећој [причи](#).

Видео препорука. Хиљаде избеглица из Украјине послато је у такозване логоре за филтрирање, где су испитивани и потом приморани да се преселе у Русију. Неки Украјинци су побегли у Естонију. Слушајте њихове приче у видеу Њујорк тајмса ['Преживљавање руских 'филтрационих кампова'](#).

Угао за читање.

- [Статус ЕУ кандидата за Украјину је идеалан одговор на руску агресију – Атлантски савет](#)
- [Нова врста активиста заједно циља на украјинску ратну и климатску кризу – Њујорк тајмс \(nytimes.com\)](#)
- [Украјина оплакује 'нашу златну генерацију' убијену на линијама фронта | Гардијан](#) – Смрт Романа Ратушног, 24, истакнутог борца за заштиту животне средине који је погинуо у борби против Руса, симболизује тешке последице рата за друштво.
- ['Наш син жели да буде војник': интервју са првом дамом Украјине | Економист](#)

Статистика.

- Генералштаб Оружаних снага Украјине саопштио је укупне процењене губитке руске војске на дан 21. јуна 2022. у 10 часова: људство – око 34.100, тенкови – 1.496, оклопна возила – 3.606, артиљеријски системи – 752, вишецевни бацачи ракета – 239, противваздушни системи – 98, летелице са фиксним крилима – 216, хеликоптери – 181, операционо-тактичке беспилотне летелице – 611, крстареће ракете – 137, чамци и лаки глисери – 14, неблиндирана возила и цистерне за гориво – 2.537, специјална опрема – 59.

Свака акција се рачуна, ниједан допринос није премали!

- Подржите [ПЛАСТ Берлин](#) (организацију извиђача) у њиховим напорима за прикупљање средстава за куповину и паковање медицинских ранчева и комплета прве помоћи који су испоручени у Украјину.
- Поделите ове најновије информације о ситуацији у Украјини, било на друштвеним медијима, са локалним медијима или ширењем овог кратког билтена.
- Претплатите се на наша дневна ажурирања на [Твитеру](#) и [нашој веб страници](#).

Хвала вам што подржавате Украјину! Слава Украјини! Слава Украјини!